

Beleidsplan hefpark 2019-2021

De wijk beweegt

Inhoud

Inleiding.....	2
1. Doelstellingen en belang.....	3
2. Organisatie.....	4
3. Plannen voor 2019 – 2021.....	6
4. Financiering.....	7
5. Bijlage: Activiteiten 2018 en aantallen betrokken mensen	

Inleiding

Het Hefpark is een stadspark in ontwikkeling in Rotterdam Zuid, aan de voet van het Rijksmonument 'De Hef'. Het verbindt de drie aangrenzende wijken Feijenoord, Kop van Zuid en Noordereiland. Vanaf 2012 is op initiatief van buurtbewoners het destijds braakliggende terrein omgevormd tot een aantrekkelijke groene oase waar inmiddels veel activiteiten plaats vinden met als thema 'Feijenoord beweegt'. Op dit moment zijn er onder andere moestuinen, picknickplekken, kinderspeelplekken, een volleybalveld, en Dansh Sport is er gevestigd met een scala aan activiteiten waaronder urban gym en de BMXcrossbaan. Elke dag zijn er bezoekers en spelen er kinderen in het park. Uit de omliggende drie wijken werken meerdere mensen in de moestuintjes en vanaf het Noordereiland is een initiatief voor een wandelclub genomen.

De vrijwilligers van het eerste uur streefden naar een positieve, verzorgde, actieve uitstraling van het buurtpark. Ze hebben veel medebewoners gestimuleerd in meedoen, meedenken, meehelpen en mee-organiseren. We kunnen wel constateren dat dit gelukt is. Het initiatief heeft in haar zesjarig bestaan de leefbaarheid, het woongenot en de binding in de buurt verbeterd en trekt bewoners van alle leeftijden en culturen.

Het feit dat het goed gaat met het Hefpark, en dat de aanvankelijke doelstellingen gehaald zijn, betekent niet dat het Hefpark 'klaar' is. Integendeel, het park is voortdurend in beweging, er ontstaan nieuwe initiatieven en er komen weer andere bewoners op af. Het is nu zaak het park te consolideren met behoud van haar belangrijke waarden voor de buurt. Wij willen ook het aantal activiteiten op het park uitbreiden en meer vrijwilligers van allerlei achtergronden de gelegenheid bieden er een zinvolle dagbesteding te hebben.

De Gemeente, de Deelgemeente en daarna de Gebiedscommissie Feijenoord hebben het Hefpark vanaf het begin ondersteund.

1. Doelstellingen en belang

- Een plek voor bewoners om iets te doen en elkaar te ontmoeten in gezonde (groene!) omgeving
- Organiseren van sociaal culturele evenementen
- De-stigmatiseren
- Tegengaan van eenzaamheid
- Bewegen en sporten voor alle leeftijden
- Leren over natuur en milieu
- Actief burgerschap: elkaar ontmoeten, zelf iets bijdragen, iets leren, iets maken
- Samenwerken met scholen/ leertrajecten
- Ruimte en begeleiding voor vrijwilligers en hun ontwikkeling

Deze doelstellingen komen moeiteloos overeen met die van de Gebiedscommissie (nu Wijkraden) en die van de Stad Rotterdam (*zie kader*)

Gebiedscommissie Feijenoord plan 2014-18:

"We streven naar wijken waar het schoon, veilig, harmonieus en gezellig is. Initiatief van bewoners om iets van hun buurt of wijk te maken kan altijd rekenen op de warme steun van de commissie.....Ambitie: Feijenoord is een aantrekkelijke, veilige, stedelijk georiënteerde, populaire woonwijk aan het water. Veel bewoners zijn naast hun werk actief in de buurt. (...). Voor jong en oud zijn er volop activiteiten die ze met ondersteuning van professionals zelf opzetten. Wijkprioriteiten: Blijven doen wat goed gaat; Ondersteunen van actieve bewonersgroepen

Gemeente Rotterdam, 2015: Missie: "Wij geven Rotterdammers ruimte en vertrouwen om verantwoordelijkheid te nemen voor zichzelf en de stad. Rotterdammers die ons nodig hebben, kunnen op ons rekenen. We versterken en versnellen initiatieven in de samenleving en werken samen aan resultaat."

Belang van het Hefpark

Het Hefpark is geen park waar productie kan plaats vinden met een financiële waarde, maar het park levert andere waarden die niet zomaar in geld zijn uit te drukken. Het Hefpark voorziet in een behoefte en het vergroot de leefbaarheid van de omliggende wijken. Waarden die bij het Hefpark horen zijn gezondheidsbevordering door groen, buitenlucht en beweging. Versterking van biodiversiteit, fijnstof opvang en water regulatie door meer groen. Educatie en bewustwording o.a. door participatie, samenwerken en inspraak. Ondersteuning van mensen in moeilijke situaties, omgang met diversiteit. Deze waarden zijn vooral van belang voor de drie wijken in Rotterdam Zuid waar de meeste mensen wonen die het park bezoeken: Feijenoord, Kop van Zuid en het Noordereiland.

2. Organisatie

Het Hefpark is een 'platte' organisatie, met zoveel mogelijk sturing van onderop. Aan de basis staan de *activiteiten-groepen*, die in de loop der tijd zijn ontstaan:

- Moestuiniers groep.
- Park onderhoud.
- Compostgroep,
- Duiven/kippengroep.
- Volleybalgroep
- Wandelclub
- Onderhoud BMXbaan groep.
- Groep die woensdagmiddagprogramma's voor kinderen verzorgt.
- Groep muziek op het park
- Groentenafhaalpunt
- Aanschuif tafels (met soep van Antes)
- Samenwerking met Antes GGZ.
- PR/Communicatie

Niet alle groepen zijn altijd even actief. Er vallen activiteiten af en er vormen zich weer nieuwe groepen die gezamenlijk iets oppakken zoals bij incidentele evenementen.

De verschillende groepen en groepjes komen regelmatig bijeen en nemen besluiten over zaken die hun eigen groep betreffen.

In het overkoepelende *Parkoverleg* (voorheen 'Stuurgroep') worden deze besluiten besproken en getoetst aan het algemeen belang en aan vastgestelde kaders. Deze kaders worden gevormd door financiën, haalbaarheid, visie en doelstellingen van het park.

Het *Parkoverleg* vindt tweemaandelijks plaats en is een open bijeenkomst. Participanten aan het parkoverleg zijn: wisselende actieve bewoners, Antes coördinator, Hefpark coördinator, BMX fietsschool/ Dansh, Gebiedsmanager/netwerker van de Gemeente, Bestuurslid Wijkorganisatie Feijenoord Kop van Zuid (FKZ). In het verleden participeerde ook Dock. Verslagen van de besprekingen worden in de nieuwsbrief geplaatst en in de keuken opgehangen.

In het navolgende worden de verschillende participanten toegelicht.

Wijkorganisatie Feijenoord Kop van Zuid (FKZ)

De wijkorganisatie is opgericht in 2010 door bewoners. Het bestuur bestaat momenteel uit vier mensen wonend in de wijken Feijenoord en Kop van Zuid. FKZ heeft voor het Hefpark een faciliterende rol. Zij beheert de financiën en helpt de mensen van het Hefpark met het nemen van besluiten en de uitvoering ervan.

Coördinator

De coördinator geeft vorm aan de bewonersparticipatie. Hij of zij zorgt ervoor dat de bijeenkomsten plaats vinden, dat mensen met elkaar in gesprek blijven, conflicten worden aangepakt en dat besluiten nageleefd worden. Een andere belangrijke taak van de coördinator is het begeleiden van vrijwilligers bij het verrichten van allerhande onderhoudswerkzaamheden.

De overige taken van de coördinator bestaan uit rapporteren aan bestuur en penningmeester, budgettering en bewaking financiën, en aanvragen van subsidie. Verder onderhoudt de coördinator contact met de wijkagent, de gemeente, wijkraden, welzijnsorganisaties bij mensen met problemen, en met diverse groene netwerken elders in de stad.

Vrijwilligers

Naast de coördinator zijn er wisselende aantallen vrijwilligers actief op het Hefpark. Sommigen zijn erg betrokken en komen er dagelijks iets doen, bijvoorbeeld in het parkonderhoud. Het betreft soms mensen met wat afstand tot de arbeidsmarkt, of mensen die een wat geïsoleerd bestaan leiden. Een aantal van hen komt in het kader van de verplichte 'Tegenprestatie' bij een bijstand uitkering. Anderen komen vanuit de wens om actief te zijn 'in het groen' of 'met mensen'. Tot nu toe bestaat er geen vergoeding voor vrijwilligers. Het is de Hefpark coördinator die, gesteund door de coördinator van IBW Nassaukade de vrijwilligers begeleidt.

Antes GGZ/ IBW Nassaukade

IBW Nassaukade behandelt en begeleidt mensen met verslavingsproblemen, soms in combinatie met één of meerdere psychiatrische aandoeningen. Zij verleent forensische zorg en resocialiseert de doelgroep. De bewoners van IBW Nassaukade zijn op de weg terug naar een eigen plek in onze maatschappij. Het is een redelijk beschermde woonvoorziening met beperkte mogelijkheden voor contact met de omgeving. Bij de vestiging aan de Nassaukade werken 10 begeleiders op 21 bewoners.

Antes directie heeft een medewerker aangewezen om zich in te zetten voor het Hefpark. Met deelneming door haar bewoners in het park en in de moestuin ziet Antes gelegenheid om een isolement te doorbreken en meer wederzijds begrip op te bouwen. Het levert een zinvolle dagbesteding in het groen op, aanvullend op het bestaande dagbestedingsprogramma en het past in de lijn van mogelijkheden om bewoners weer terug te kunnen leiden naar de maatschappij. Het beeld dat de buurt heeft van IBW Nassaukade en zijn bewoners is mede door de participatie in het Hefpark positief bijgesteld.

De samenwerking tussen het Hefpark en IBW Nassaukade is tot stand gekomen vanwege het zogenaamde 'Diversiteitsproject', en wij willen die samenwerking graag voortzetten.

BMX Fietsschool (onderdeel van Dansh)

Vanaf het allereerste begin is de BMX fietsschool/ Dansh een belangrijke participant op het Hefpark. Nu, na 5 jaar, leveren zij hun diensten en producten naar meer dan 60 scholen in Rotterdam en omstreken en kunnen zij werk bieden aan ongeveer 12 mensen.

De fietsschool geeft op het Hefpark praktijkgerichte fiets & verkeerseducatie voor basisschoolleerlingen en/of buurtkinderen, om hun zelfstandigheid en zelfredzaamheid in het verkeer te vergroten. Verder houdt de vereniging zich bezig met de fietscultuur in Rotterdam te versterken en BMX-racing als sport te promoten.

Urban Gym (onderdeel van Dansh)

Dansh verzorgt voor vele geïnteresseerde sportlessen op het park. De Urban gym heeft nauwelijks tot geen machines en toestellen waarop getraind wordt. Bij de Urban Gym ben je voornamelijk bezig met dynamische bewegingen met je eigen lichaamsgewicht, in plaats van statische spier definitie trainingen.

3. Plannen 2019-2021

Het lijkt erop dat de tijdelijkheid van het Hefpark nog enige tijd kan voortduren. Er zijn geen berichten dat de stadsregio dichtbij een besluit is over de inrichting van dit deel van Rotterdam.

Voor de komende jaren hebben we dan ook de volgende plannen, in de begroting (bijlage 1) is dit terug te vinden, zowel onder kosten als onder dekking.

Activiteiten:

1. Consolideren van het Hefpark: reguliere onderhoudsactiviteiten
2. Opzetten van nieuwe activiteiten
3. Verdienmodel

Ad1.

Onder het reguliere onderhoud vallen de verzorging van paden en begroeiingen van het hele Hefpark (grootte 1 ha, oftewel twee voetbalvelden). Dit houdt ook in nieuwe aanplant verzorgen, onkruid verwijderen (japanse knoepkruid!), nieuwe grondbedekking aanbrengen. Voorts onderhoud van tuinmeubels en kinderspeelgerei, inrichting van de tuinkassen en moestuinen, onderhoud composthoek. Zandbak, volleybalveld, keuken, toilet, en herstel van incidentele vernielingen.

Ad 2.

Het Hefpark leent zich voor sociaal culturele activiteiten. Het is goed onderhouden en heeft een gezellige uitstraling. Mensen komen er graag als er iets te doen is. Hoewel het een open park is en iedereen vrij is om daar activiteiten te gaan organiseren komen er minder initiatieven uit de buurt dan we hadden gehoopt.

In 2019 willen we dus actiever op zoek gaan of zelf initiatieven nemen om te bereiken dat er meer sociaal culturele activiteiten op het Hefpark plaats vinden. We denken bijvoorbeeld aan creatieve en educatieve bijeenkomsten, films, boekenclub, kinderworkshops, yogalessen, muzieklessen, etc.

Ad 3.

Het Hefpark is ook geschikt voor ondernemers, tijdelijk of incidenteel. Dansh BMX en urban sport is een voorbeeld hiervan. Er kunnen andere kleinere initiatieven bij, zoals bijvoorbeeld mobiele of pop-up bedrijfjes. Wij willen aan deze initiatieven een parkbijdrage gaan vragen, die nodig is voor het onderhoud van het park. Datzelfde geldt voor grote evenementen, zoals in 2018 het muziek evenement. In 2019 gaan wij actief zoeken naar dergelijke initiatieven.

Professionalisering

Een andere vorm van verdienmodel is de constructie dat overheid en welzijnsorganisaties diensten inkopen bij 'het Hefpark', i.c. de coördinator. Die diensten bestaan onder andere uit het activeren en begeleiden van vrijwilligers uit de doelgroepen waar zij zich ook op richten. De ontvangen subsidie is niet langer een 'gift', maar de betaling voor diensten ¹.

Meer begeleiding, nieuwe coördinator

Om het Hefpark in stand te houden is het van belang dat er voldoende vrijwilligers

¹ Interessant is het onderzoek van o.a. Malika Igalla (Erasmus Universiteit) naar sleutelfactoren voor de duurzaamheid van bewonersinitiatieven. Bij tientallen bewonersinitiatieven vergelijkbaar met het Hefpark is nagegaan wat belangrijke elementen waren waardoor ze al dan niet konden voortbestaan.

<https://www.socialevraagstukken.nl/burgerinitiatieven-hebben-baat-bij-professionalisering/>

actief blijven. De begeleiding van deze mensen kan niet alleen door vrijwilligers worden opgevangen. Zonder professionele coördinator kan het Hefpark dus niet bestaan. In de afgelopen jaren is deze functie uitgevoerd door een ZZP-er (René Visser) die daarvoor 12 uur per week betaald werd uit onze subsidiepot. René heeft echter vanaf het begin op vrijwillige basis nagenoeg fulltime op het park gewerkt. Grofweg bestaat zijn werk nu uit drie onderdelen: een deel 'Park en Groen', een deel 'Participatie en vrijwilligers' en een deel 'Sociaal cultureel programma'.

Rene Visser gaat in 2019 het Hefpark verlaten en recent (november 2018) hebben we d.m.v. sollicitatierondes opvolging voor hem gevonden. Hierbij houden wij rekening met de genoemde onderdelen van het werk, waarbij opsplitsing van de functie een mogelijkheid is. De coördinatie uren zullen worden besteed aan de activiteiten genoemd onder de punten 1 tm 3 hierboven.

Wij zijn van mening dat 1 FTE coördinatie noodzakelijk is voor het voortbestaan van het Hefpark

4. Financiering

In de jaren 2012 tm 2015 ontvingen wij subsidie van de Gemeente (Stadsregio) en de Deelgemeente Feijenoord. Deze bijdragen zijn officieel verantwoord en vastgesteld. Met dit geld is het terrein omgebouwd tot wat het nu is. Er zijn vele vrachtwagens met grond en aarde geleverd en verwerkt, de BMX baan is aangelegd, er zijn buitenmeubels aangeschaft, kinderspeeltoestel, een paviljoentje.

In de jaren 2016 tm 2018 ontvingen wij een jaarlijkse subsidie van €25.000 van het Oranjefonds in het kader van het "Diversiteitsproject" en daarnaast kregen we een bijdrage van de Gebiedscommissie Feijenoord. We hebben met deze bijdragen het Hefpark niet helemaal draaiende kunnen houden, er is jaarlijks een bedrag uit de kas van FKZ bijgelegd dat overgebleven was van de eerdere subsidies. De bodem van deze spaarpot is nu in zicht. Voor 2019 is geld nodig om het Hefpark draaiende te kunnen houden. In Bijlage 1 staat de begroting en het dekkingsplan voor 2019.

Bijlage 2: Activiteiten 2018 en aantallen betrokken mensen

activiteit	Aantal betrokken mensen	frequentie
Stuurgroep	7-10	1x per/2maanden
FKZ facilitering Hefpark	4 + adviseur	Wekelijks contact met bestuursleden
Coördinator	1	5 dagen per week
BoumanGGZ: coördinator Groen Verbindt	1	wekelijks
Stagiair	1	3xper week
Actieve bewoners	3-5	3xper week
Vrijwilligers incl tegenprestatie	Ca 10	Dagelijks / wekelijks
48 Moestuintjes	120	2xper week
Wachtljst	120	50 mensen op de wachtljst die elk weer man, vrouw, kinderen meenemen
Parkonderhoud	8	3xper week
samenwerkdagen	12	1x/maand in het seizoen
schoonhouden park	2	3xper week
keuken	1	dagelijks
Kippen/duiven	15	dagelijks
Feestgroep	2	incidenteel
PR, nieuwsbrief, facebook, website	4	maandelijks
Tuingroep	2	wekelijks
Toekomst park	3	1x/2 maanden
Groenteproject	8	wekelijks
Aanschuiftafels	15	Wekelijks in seizoen
Wandelclub	4	wekelijks
Volleybal	6	Wekelijks in seizoen
Bezoekers park	honderden	Dagelijks, wekelijks, maandelijks....
Rondleidingen	div	Per jaar
Daklozen begeleiding	4	Per jaar
Div evenementen per jaar	20-30-300	Zomerfeest, winterfeest, dancefeesten, deelneming sterk variërend
Hefpark muziekpark september 2018	1000	800 bezoekers en 300 medewerkers
DANSH / BMX		
Organisatie	12	Professionals
BMX Hefpark	10	3xper week
BMX clinics	2300 leerlingen in de leeftijd 4-11 jaar	Op 15 basisscholen
BMX	23	Doorstromers vanuit clinics
boksen	6	3xper week
kickboksen	12	Dagelijks (va 25 jaar)
crossfit	12	Dagelijks
freerun	52 leden	vereniging